

het Hofkwartier

nr 10 • winter 2014

Krant van bewoners en
ondernemers in het
Hofkwartier Den Haag

Foto: Piet Gispén

Het licht in de Oude Molstraat

Een krant als een croissantje

> Rita van Hasselt

De erfprins Willem van Oranje, koning Willem I van 1815 tot 1840, kwam op 30 november 1813 vanuit zijn ballingschap in Londen aan op het strand van Scheveningen. De Fransen waren op de terugtocht en de val van keizer Napoleon was onvermijdelijk. Wat veel mensen niet weten, is dat onze eerste koning geen oranjetelg was, maar de uit Frankrijk geïmporteerde Lodewijk Napoleon. Deze vestigde zich in 1806 echter niet in het Hofkwartier, want hij had een hekel aan Den Haag. Maar stel nu dat hij die beslissing op dit moment moest nemen, na het lezen van deze krant. Wat zou hij dan hebben gedaan?

Als je op de voorpagina de prachtige foto ziet die Piet Gispén maakte van de Oude Molstraat of het historisch beeldverhaal over de

Papestraat leest, dan begrijp je meteen dat het in 1806 al goed toeven was rond het Oude Hof. Zo veel is er sinds die tijd namelijk niet aan het straatbeeld veranderd en de koning kon toen ook al bij kooplui en ambachtslieden terecht. Maar misschien was de buurt met zijn Franse allure hem vandaag toch beter bevallen.

Hij had zich bijvoorbeeld op 13 en 14 februari in het Korzo Theater kunnen vermaken bij Might, de driedimensionale verrassing van het CaDance Festival. De Alliance Française, de organisatie die wereldwijd de Franse taal en cultuur bevordert en zich tegenwoordig in het kwartier heeft gevestigd, was betrokken bij de voorbereiding ervan. In hetzelfde theater had Lodewijk Napoleon zich vorige maand kunnen laten meevoeren door de balletsolo's van

Antonin Comestaz, geboren in het hartje van Parijs. Verderop in de Prinsestraat had de jonge vorst kunnen kiezen uit de mooiste designerbrillen en bij het Van Prinse-duo Horas en Wanda zou de deur ook voor de koning altijd openstaan. Het duo droomt overigens, nu de werken aan de Noordwal en Veenkade bijna gereed zijn, van een terras aan de gracht. Dat geldt ook voor de bewoners en ondernemers, die zichzelf al met hun koffie en croissantje onder de lindebomen zien zitten.

Het prachtige gebouw van Berlage en de vier torentjes die in deze krant worden beschreven, werden pas na de komst van de koning gebouwd. Toch zou hij zeker aangenaam zijn verrast door de vormgeving. Gelukkig wordt het gebouw van Berlage aan de Driehoekjes

weer door verschillende organisaties gebruikt en kan het zijn schitterende interieur weer tonen.

De koetsier van de koning zou wellicht minder aangenaam zijn verrast door een onbekende bus in de Paleistuin. Maar bovenal zou de vorst hebben genoten van de Franse bakker, de Franse restaurants en de heerlijke Franse producten van Patrick. En natuurlijk van de vijgenboom in de Juffrouw Idastraat, die zo veel vruchten afwerpt dat je er heerlijke jam van kunt maken.

Je weet het nooit helemaal zeker, maar de kans is groot dat de eerste koning vandaag wel op Paleis Noordeinde was gaan wonen. Zeker nadat hij alle verhalen over dit roemrijke stukje Den Haag online had gelezen.

Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui

Een van de kleinste en oudste straatjes in het Hofkwartier, met de meest bijzondere winkels bovendien, ligt tussen de Hoogstraat en de Oude Molstraat: de Papestraat.

Het centrum van Den Haag is vanuit twee kernen gegroeid. Rond het Binnenhof ontstond een woongemeenschap van edelen en hoffunctionarissen. Een stukje

verderop, op de hoge strandwal rond het houten kerkje dat was gewijd aan de heilige Jacobus, vormde zich een tweede kern. Hier vestigden zich ambachtslieden en kooplui. De Papestraat ontstond in deze kerkbuurt, waar ook de markten en het dorps huis (vanaf 1450) te vinden waren.

De scheidslijn tussen de twee verschillende werelden was de Haagse Beek. Deze verdeling moet echter niet al te absoluut worden genomen. In de ambachtsliedenbuurt verzezen immers ook huizen van de adel, denk

MUZIEK IN KORZO

GET CLOSE TO TALENT!

zo 7 december
CARMINHO
Terug in Korzo: fadosensatie Carminho! Door haar verhalen en met haar stem die de droefenis recht uit haar hart lijkt te scheuren, weet zij als geen ander het publiek enthousiast te maken voor de fado.

vr 12 december
NIDI D'ARAC
Een wervelende combinatie van pizzica, rock, pop en jazz, afkomstig uit het diepste zuiden van Italië. 'Nidi d'arac is het geluid van een revolutie in Italiaanse muziek' (RootsWorld). Voorafgaand is er een muzikaal driegangendiner in *De Keuken van Nidi d'arac*.

zo 18 januari
SONIA SÁNCHEZ
Speciaal voor de Flamenco Biënnale komt deze Catalaanse danseres met drie muzikanten naar Korzo. Een spannende combinatie van klassieke flamenco, Japanse Butoh en dansimprovisatie.

KORZO THEATER
PRINSESTRAAT 42
WWW.KORZO.NL

HUPPEL THE PUB

Meer dan 100 soorten whisky
Oude Molstraat 21
2513 BA Den Haag (hofkwartier)
070- 3609113
dagelijks open vanaf 16.00 uur

Galerie Guthschmidt
sieraden en objecten
www.galerieguthschmidt.nl
Prinsestraat 39-43

SIERADEN
ZIJN EMOTIES

Het werk van zo'n 35 ontwerpers uit binnen- en buitenland komt in de galerie goed tot zijn recht.

Het betreft hoofdzakelijk unieke exemplaren.

SINDS 1988
Annette Clay

• Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui > • • • • •

pretentieloze mantelpakjes en unieke leren tassen verkoopt. Op nummer 3 is **Acendi Vintage**, de vintagewinkel vol mode gevestigd. Dit 17de-eeuwse pand – dat velen van ons nog kennen als de winkel van Loose – is eveneens een monument, maar de echte eyecatcher staat binnen: een toonbank met laden, die al bijna een eeuw in het pand staat.

Via **Juffrouw Jacoba**, de Amerikaanse kledingwinkel **Schott NYC** en de creatieve kappers van **Headz for Hair** komen we bij

Juffrouw Jacoba brocante

Schott NYC

Vintage in een eeuwenoude straat • • • • •

Danser Antonin Comestaz: Wie je bent, is wat je doet

Plastic junkies

> Jan Paul Bresser

Op de morgen in oktober dat ik hem voor het eerst ontmoet, zit Antonin Comestaz in de hoek van de hal van Korzo. Een aardige slanke danser van 34 jaar. Hij is in 1980 in het hart van Parijs voor ballet geboren. Hij vertelt dat hij als jongen, wonend tegenover een kleine dansschool, al op zijn tenen door de ramen naar binnen gluurde en ze zag dansen. Het was de eerste vonk die niet meer verdween.

Antonin komt uit een familie van dansers, generaties lang. Behalve zijn moeder, vertelt hij, zij is als enige schrijfster van mooie romans. Hij leerde de eerste passen op zijn zestiende, als een van de jongste dansers bij het befaamde Opera Ballet in het hart van Parijs, en ontwikkelde daar ook zijn eerste onafhankelijke danslessen. Toen kreeg hij een uitnodiging van het internationale ballet van Hamburg. Hij vertelt er enthousiast over: 'Daar heb ik acht jaar gewerkt met de beste choreografen en dansers. Ik heb eigen balletten gemaakt. Het waren mijn beste jaren.'

Antonin Comestaz

'Ik betrek het publiek het liefst bij mijn bal-letsolo's, ook hier in Korzo. Ze horen erbij. Ik wil mijn observaties delen met de zaal, als onderdeel van het geheel, in plaats van tegenover elkaar te zitten. Zo schep je onderling vertrouwen.' Antonin kwam begin 2013 naar Den Haag en maakt er gedreven zijn eigen balletten. 'Het dynamische en veelzijdige dansklimaat dat zo voelbaar in Den Haag aanwezig is, trok me naar deze stad. Ik voel me hier thuis. Ik geniet van de Prinsestraat en de buurt. Ik woon op de Brouwersgracht en ik hou van de omgeving.'

'Humor en surrealisme zijn in mijn balletten de drijvende kracht. Mijn inspiratie ligt in het kantelen en omzeilen van de werkelijkheid, in absurditeiten in het gedrag van mensen. Ik hou van absurde films, ze brengen me aan het lachen. Humor en surrealisme maken bij mij een zwaar onderwerp licht. Binnen Korzo is veel ruimte voor de makers om hun eigen stem te laten horen. Om die reden doe ik nu enthousiast mee met het dansevent *Here we live and now*. Onderwerp en thema van mijn ballet is plastic afval in de wereld. Alles en overall is plastic, van plastic Barbie en Ken tot de oceaan bedekt met onmetelijk veel stukjes plastic. Mijn ballet heeft als werktitel *Plastic Junkies*. Plastic is apocalyptisch!'

Bij het afscheid zegt Antonin dat hij in Den Haag een goed voorbeeld heeft gezien. Op de Brouwersgracht, waar hij woont, staan afvalbakken voor plastic. Iedereen ruikt het op. *Here we live and now*. Hier leven we en nu.

Wie je bent, is wat je doet.

De driedimensionale verrassing van CaDance Festival in de maak

Een dansvoorstelling, maar dan anders: als publiek zit je niet in de theaterstoel op een veilige afstand te kijken. Je staat dicht bij de dansers, mag rondlopen en ziet vanuit verschillende perspectieven wat zich afspeelt. Voor de gelauwerde en van oorsprong Franse danseres Aurélie Cayla, die jarenlang creaties danste van Nederlands bekendste choreograaf Jiří Kylián, is het een uitdaging. 'Het publiek kan nu letterlijk al mijn inspanningen en bewegingen van dichtbij zien en dat zorgt voor een unieke beleving voor ons beiden.'

In 2011 was Aurélie Cayla vanaf het eerste uur betrokken bij de oprichting van OFFProjects – een collectief bestaande uit ex-dansers van het prestigieuze Nederlands Dans Theater. Het collectief werkt nu samen met Korzo en wordt gewaardeerd voor de manier waarop ze 'outside the box' denken. Elk project is een unieke ervaring voor het publiek, waarin als het even kan alle zintuigen aangesproken worden. Tijdens het CaDance Festival gaat hun nieuwste voorstelling in première, getiteld *Might*.

De stoelen gaan uit het theater en het publiek wordtgetrakteerd op een driedimensionale ervaring van muziek, dans en videokunst.

Het Haagse taal- en cultuurinstituut Alliance Française is betrokken bij de voorbereiding van de voorstelling. Op 24 januari 2015 vertoont de dansgroep een speciale preview voor leden van de Alliance Française. Het publiek kan zich ook inschrijven voor een open studiorepetitie op 4 februari 2015.

Might: vrijdag 13 en zaterdag 14 februari 2015, CaDance Festival. Start kaartverkoop op 29 november, met speciale feestdagenkorting van € 4. Tickets zijn online t/m 26 december 2014 slechts € 14 (normale prijs € 18).

CaDance Festival: 30 januari t/m 15 februari 2015, Korzo Theater en Theater aan het Spui.

Meer info: www.cadance.nl

• Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui > • • • • •

nummer 11 uit. In dit pand is een **outlet** gevestigd, maar ooit, om precies te zijn in 1879, huurde Philip Johannes Adrian, prijswinnend wielrenner en voorzitter van de Nederlandse Wielers Bond, dit huis. Hij fabriceerde, verkocht en repareerde nieuwerwetse gietijzeren pedaalsoorten. Om fietsrijlessen te kunnen geven, liet hij de tuin overkappen, waarna hij rijwielenschool Le Vélo opende. Uiteindelijk zou Adrian het zelfs tot directeur van de eerste Haagse Automobielen Maatschappij schoppen. Over dit pand waart trouwens ook

een **urban myth** rond: de kelders zouden de vluchtgangen van de koninklijke paleizen met elkaar verbinden. Onder nummer 11 zou een uitgang van zo'n tunnel liggen. In werkelijkheid ligt er een tunnel die slechts naar het huis aan de overkant leidt.

Door naar nummer 13. Het is Francisus van Pelt, instrumentenmaker, opticien en eigenaar van Papestraat 19, die dit pand koopt. Hij laat het verbouwen en opent er in 1923 een speelgoedzaak. Met name de Märklin-treinen vonden gretig aftrek.

Nummer 11, alweer zo'n oudje

Headz for Hair • • • • •

Alliance Française

Franse taal en cultuur

www.aflahaye.nl

- **Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui**

In 1974 neemt André Houtschild het pand over en vestigt er zijn boekhandel Houtschild. De gerenommeerde winkel, die volgens eigen zeggen een eigenzinnig en wellicht wat elitair assortiment voerde, sloot in 2008 zijn deuren. In de vorige eeuw heeft hier ook nog de drukkerij, binderij en winkel van Aert Meuris gezeten. Hij was samen met Louis Elsevier en Hillebrandt van Wouw een van de belangrijkste boekverkopers in die tijd. Van dit pand is trouwens de hele geschiedenis vanaf 1389 bekend. Zo is het onder

meer eigendom geweest van een kramer, een messenmaker, een herbergier die het pand Het Huys van Nassau noemde, een knopenmaker, een meester goud- en zilversmid en een militair. Het huis is dan inmiddels voorzien van kamerbehangsels, spiegels en schilderijen voor de schoorstenen. Een van de voormalig eigenaren is ook Johannes Philip Reeser, schoen- en laarzenmaker. Zijn broer Gerard Coenraad heeft een magazijn met gouden en zilveren werken in het buurpand op nummer 11. Later zou deze broer ook het pand op

- **Gerenommeerde winkel**

Metamorfose na de verbouwing

Perenbavarois in La Basque

► Wendy Hendriksen Scholte

Loop vanaf de Torenstraat de Nobelstraat in. Of de Kleine Nobelstraat, dat maakt niet uit. Of beter nog: benader dit leuke mediterrane restaurantje vanuit de Prinsestraat. In een 18de-eeuws monumentaal pandje waarin volgens oude boeken nog een waterput te vinden moet zijn, is niet zo heel lang geleden een piepfijn restaurant gevestigd.

Op een ongedwongen mediterrane wijze kunt u hier kort – of wat langer, natuurlijk – genieten van een hapje en een drankje. Geïnspireerd door de vele pintxos bars in Baskenland serveert men hier de wereld-bites op de bar: pakt u maar! Heeft u wat meer tijd, en wat meer trek? De warme seizoensgerechten en desserts staan op het krijtbord en wisselen regelmatig. Denk daarbij aan schelvis met koolrabi en truffel, zeebaars met piccalillyschuim of blini's van zoete aardappel, limoen crème en vadou-van-kavaar. Toe is er deze maand een pen-renbavoor en aspic van fruit en yoghurtijs.

Raakt u al nieuwsgierig? Breng dan een bezoek aan dit bijzondere pand op Nobelstraat nummer 22. Bijzonder, jazeker, want het pand splist niet alleen de Nobelstraat in de Kleine Nobelstraat en de Nobelstraat, maar heeft er ook heel, heel erg lang leeg en verwaarloosd bijgestaan. De verbouwing heeft een ware metamorfose teweeggebracht. Wie kon vermoeden dat dit aan drie zijden vrijstaand (kom er maar eens om, in het Hofkwartier!) pand met twee schildaken er zo uitnodigend en gezellig uit kon gaden zien!

- Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui ➤

nummer 13 kopen. De oudste dochter van Johannes Philip trouwt met de buurjongen, Louis Jean Charles Boucher, die op Papestraat 9 zijn vader assisteert in de boekbinderij en winkel in schrijfbodigheden. Boucher zal later verhuizen naar nummer 11. In de voorgevel tussen de huizen op nummer 11 en 13 staat nog altijd de inscriptie G C R 29-8-1879. Later huren achtereenvolgens een arts, een kleermaker en niemand minder dan de kapper en leverancier van H.M. de Koningin-Regentes der Nederlanden het pand en sinds kort is hier

- **Stoere en draagbare kindermode**

Klem

► **Henk Kool** • gastjournalist

Tegenwoordig ga ik weer vaker met de bus of tram. Daar is niks mis mee. Het is eigenlijk precies zoals in die reclame van Telfort. Het is net een auto met chauffeur maar dan met meer mensen. Zo moest ik laatst naar een vernissage in het Gemeentemuseum en ik nam dus bus 24 vanuit het centrum. Maar uitgerekend die avond waren er straten rond het Vredespaleis afgezet in verband met de Vredesloop en zo kon het gebeuren dat de bus een omleidingsroute moest volgen.

De chauffeur maakte een montere indruk, dus dat kwam wel goed. Bij plein 183 reed hij niet door naar de Javastraat maar nam het hele plein en keerde in tegenovergestelde richting weer terug naar de Parkstraat. De passagiers in de bus, die nergens van wisten, keken wat verschrikt op maar kwamen niet in actie en bleven rustig zitten.

Met veel omhaal van woorden wist onze chauffeur duidelijk te maken waar hij zich met zijn bus bevond. Je voelde de man aan de andere kant diep nadenken en iedereen in de bus hoopte dat hij met een werkbare oplossing zou komen. Dat was niet het geval. 'Ik stuur wel een wagentje,' was alles wat hij ons te bieden had.

Bij de Mauritskade sloeg de bus rechtsaf en vervolgde zijn weg langs het Hilton, de Koninklijke Stallen en wij dachten dat hij dan wel rechtdoor de Elandstraat in zou gaan. Maar verbaasd zagen wij dat hij linksaf de Prinsessewal opdraaide. Hoe moest dat gaan? De weg over de Noordwal is afgesloten en zo'n grote bus kan echt de Prinsestraat niet in. De chauffeur wist dat blijkbaar niet en reed vrolijk langs de Paleistuinen totdat hij zich inderdaad vastreed bij de Noordwal. 'Asjememou', zag je hem denken. 'Wat nou?'

Nu was ik het wel een beetje zat. Als we zouden moeten wachten op assistentie, dan zou ik ongetwijfeld te laat op de opening van de tentoonstelling zijn. En aan te laat komen heb ik een hekel. Ik stapte dus op de chauffeur af en suggereerde hem dat hij toch gewoon zou kunnen keren. 'Je steekt gewoon je neus de Palestijn in en draait dan zo achteruit. Dat komt best goed', zei ik er nu bemoedigend achteraan. 'Zou je denken? Wil je dan effe voor me uitkijken?' 'Ja hoor, draai maar, verder, verder, ho en nu achteruit.'

De passagiers bleven schaaapachtig op hun stoel zitten en er was duidelijk sprake van een impasse. Hij kon niet meer voor- of achteruit. Bij de chauffeur brak lichte paniek uit. Hij greep uiteindelijk naar zijn mobilfoon en sprak in onnavolgbaar Haags: 'Hallo, hallo centrale, ik heb mijn eigen klemgereden, over.'

Na deze onthullende boodschap bleef het enige tijd angstvallig stil aan de andere kant van de lijn totdat uiteindelijk een donkere stem krakend uit de mobilfoon vroeg: 'En waar hebben wij ons eigen klemgereden?' Alsof het de normaalste zaak van de wereld was.

En binnen de kortste keren reden we weer in nu tegenovergestelde richting de Prinsessewal af. Voor de zekerheid bleef ik maar naast hem staan en wees hem de weg via de Elandstraat, Waldeck Pyrmontkade, zo richting Gemeentemuseum. Daar aangekomen mocht ik voor uitstappen. We waren nog op tijd. En bij wijze van dank en afscheid toeterde de buschauffeur en zwaaiende opgelucht naar mij. Met een warm gevoel van iemand die meent een goede daad te hebben verricht, stapte ik het Gemeentemuseum binnen om de opening van de tentoonstelling van Mark Rothko bij te wonen. Een absolute aanrader. En goed bereikbaar met het openbaar vervoer.

Scotch & Soda kids gevestigd en wordt er stoere, draagbare kindermode verkocht.

Het onderkelderde, thans leegstaande huis ernaast, op nummer 15, dateert uit de eerste helft van de 17de eeuw, de winkelpui is wat nieuwer. Dit pand verdient wat meer aandacht. Wat vanaf de straat niet te zien is, is dat de ruimte onder de opkamer 17de-eeuwse tegelwanden en een vroeg 19de-eeuwse schouw plus keukenkast bevat. De opkamer zelf heeft een monumentale schoorsteenmantel van terracotta

● Dit 17de-eeuwse pand moet je huren!

Indrukwekkend trappenhuis en lichtthof

Het gebouw in de rationalistische stijl heeft een magnifiek versierde entree en een evenzo indrukwekkend trappenhuis dat doet denken aan een kruising tussen een kasteel en Moorse architectuur. Onlangs is – het karwei heeft twee jaar geduurd – het enorme glas-in-loodlegraam gerestaureerd en we kunnen u vertellen dat het de moeite waard was. De bestbewaarde geheimen vindt u echter binnen: de commissarissenkamer met goudleerbehang, door Berlage ontworpen metalen lamellen voor de radiatoren en de originele vergadertafel met stoelen.

De derde verdieping van het pand is nog te huur. Bewoners komen we tegen op de tweede verdieping, die zich geheel rond de trap slingert. Hier vindt u de praktijk voor conflictbemiddeling Coco Mediation. Deze manier van geschiloplossing is in opkomst, zelfs de rechtbanken verwijzen naar de mediator. Het zijn met name echtscheidingskwesties en zakelijke geschillen die worden opgelost in de prachtige hoge kamer met uitzicht op het plein tussen het oude stadhuis en de Grote of St. Jacobskerk.

Gebouw van Berlage, ontworpen als hoofdkantoor Verzekeringsmaatschappij de Nederlanden 1845

Berlage en de Alliance Française

> Wendy Hendriksen Scholte

Het Berlagepand aan het Kerkplein, was maar liefst zeven jaar lang verlaten. Donker en leeg stond het gebouw te wachten op nieuwe bewoners, terwijl de zon onbarmhartig scheen, regen de muren geselde en sneeuw zijn vensters voor een deel verstopte. Tot er zich begin 2014 een huurder aandiende. Wat heet: drie huurders! Het pand kwam piepend en krakend tot leven en slaakte toen een hartverwarmende zucht: welkom, iedereen!

Ook op de tweede verdieping, maar dan aan de gehele lange zijde aan de Prinsestraat plus de kant van de Driehoekjes, zijn de lokalen van het Kronenburgh MEAO-college gevestigd. Deze erkende instelling voor kwalitatief hoogwaardig particulier onderwijs verzorgt opleidingen in de richtingen financieel, economisch en juridisch, het bank- en verzekeringswezen en international business. De visie van Kronenburgh is gestoeld op het ‘Think - Act - Grow’-principe, wat inhoudt dat er wordt gewerkt met colleges, werkcolleges en practica. Kronenburgh leidt mensen op tot pure professionals. Op de eerste verdieping huist de Alliance Française. Deze wereldberoemde non-profitorganisatie heeft als missie de Franse taal en cultuur te bevorderen. De vereniging werd al in 1883 in Parijs opgericht, en in 1888 opende de eerste Nederlandse vestiging haar deuren. In eerste instantie waren de activiteiten van de Alliance Française beperkt tot het organiseren van culturele evenementen, maar vanaf 1950 ontstond er een toenemende behoefte aan Franse lessen. De organisatie speelde hierop in en ontwikkelde een educatief talenprogramma.

Het bijzondere van de Alliance Française is dat zij een scala aan lessen biedt. Voor zowel de beginnende als de nog nooit ‘croissant’ heeft gezegd, als voor de ambitieuze gevorderde student zijn er leuke, op het dagelijks leven gerichte lessen. Daarnaast zijn er allerlei speciale cursussen, zoals gesprekken over literatuur, recht, beschaving en cultuur, maar ook zakelijk Frans, Frans voor kinderen, Frans voor de vakantie, kooklessen en ‘à la carte’-cursussen, alles volledig afgestemd op de deelnemers. De Alliance Française geeft bovendien cursussen Nederlands voor Franstaligen. Het culturele programma, bedoeld voor leden, studenten en iedereen die geïnteresseerd is, vindt ook gretig aftrek. De lezingen over literatuur en reizen, discussies over actuele onderwerpen, films, theater en tentoonstellingen zijn altijd actueel. De Alliance organiseert jaarlijks ook een studentenreis naar Frankrijk.

De taalcursussen starten op meerdere momenten per jaar, en leuk om te weten is dat, als u nu start, u voor de zomer van 2015 niet alleen een behoorlijk, maar zelfs een uitgebreid mondje Frans spreekt!

Uitzonderlijk beeldhouwwerk van Lambertus Zijl

Perspectieftekening van 1895

Berlage aan de Driehoekjes

> Peter Drijver

Als er in ons Hofkwartier één gebouw is van een voorbij tijdsbeeld, dan is dat misschien wel het gebouw van Berlage aan de Driehoekjes. Gelegen tegenover het oude stadhuis en de Grote Kerk, is het op het eerste gezicht een ouderwets, groot kantoorgebouw. Het is echter behendig ontworpen rondom een schitterend trappenhuis en lichtthof. En gelukkig is ook binnen veel beeldhouwwerk en betimmering bewaard gebleven.

Ooit, voordat hij zijn eigen ontwerp ophoogde en uitbreidde, was Berlages gebouw veel kleiner. Ook de enorme klokkentoren werd toen opgetrokken. De perspectieftekening van 1895 laat een gebouw zien dat in maat perfect past op de kop van de Prinsestraat, terwijl de fraaie arcade op de begane grond er een tikeltje chic aan toevoegt.

Het gebouw kreeg zijn huidige vorm in 1906 omdat het al heel snel veel te klein bleek. Berlage was inmiddels onder de invloed gekomen van Amerikaanse kantoren en gaf het gebouw bedreven een veel grotere schaal. Achteraf gezien best jammer! Wat opvalt zijn de enorme boogvensters van de kantoorboekhandel en het Griekse restaurant en het uitzonderlijke beeldhouwwerk. Dat beeldhouwwerk verraadt meteen dat het om een gebouw van Berlage gaat, ontworpen als hoofdkantoor voor verzekeringsmaatschappij ‘De Nederlanden van 1845’.

De mooie beelden van Lambertus Zijl passen bij de voordeuren en bekroningen: ze blijven speels binnen de contouren van het gebouw. Het paard en de stier aan weerszijden van de hoofdtoegang wijzen op de landelijke komaf van de verzekeringsmaatschappij. En een uil, vleermuis en pelikaan ontbraken ook niet op het bijkantoor dat Berlage tegenover de Amsterdamse Munt bouwde. Het wapen van Zutphen – met een lopende leeuw – wijst op de plaats waar de familie Henny het bedrijf ooit oprichtte. En verder zit de gevel vol met advertenties; rondom het gebouw zijn zestien schilden aangebracht met steden en landen waarmee zaken werden gedaan. Het meest in het oog springend zijn wel de menshoge beelden tussen de boogvensters: stuk voor

stuk advertenties voor een goede uitvaartverzekering (beeld van de dood), levensverzekering (beeld van moeder met kind), brandverzekering (beeld van de vuurduivel) en opstalverzekering (vrouw met marionette).

De dood

Moeder en kind

Vuurduivel

In het hart van Parijs

> Wendy Hendriksen Scholte

Nu we eenmaal zo fijn Frans bezig zijn in deze krant, is het een idee om even naar buiten te lopen, het quartier in. Dat doen ze bij de Alliance Française namelijk ook graag, en met name om even langs Michel te gaan. Deze Franse bakker op Oude Molstraat 17 verkoopt naast knapperig stokbrood en romige croissants een keur aan zoetigheden waarvan de aanblik alleen al je het water in de mond doet lopen! In de sfeervolle winkel kunt u ook gelijk even uw Franse woordjes oefenen, al dan niet met een verrukkelijk accentje. En weet u van het zien van al dat zoets niet meer wat u wilde bestellen, kies dan eens pain ancient, een ambachtelijk, zeg maar gerust arbeidsintensief zuurdesembrood dat volgens een oud procédé is gemaakt. Zo knapperig lekker!

Er is meer Frans onder de Hofkwartierzon. Het is de Monastic store op nummer 35. Marjolein, vrijwilliger in het Willibrordushuis, richtte samen met de Broeders van Sint Jan een unieke winkel in. Er wordt koffie geschonken en er worden mooie, pure producten verkocht. Zo maken de zusters uit de Franse Alpen het turkoois kleurige keramiek en zijn er Franse potten honingmosterd, honingsnoepjes, honingzoepejes en honingantirimpelcrème. En het perfecte kloosterbier? Dat is gewoon Haags, dat maken de broeders namelijk zelf!

Misschien hebben we het beste wel voor het laatst bewaard. Om de hoek in de Molenstraat vindt u Chez Nicolle, het winkeltje annex lunchroom van Patrick. Hier vindt u werkelijk het lekkerste dat Frankrijk te bieden heeft. Zo’n drie jaar geleden begon deze Fransman zijn winkel met producten waarvan u het bestaan niet eens kende. Caramels au beurre salé, macarons, madeleines, chocolats, millefeuilles, vacherins, savarins, profiteroles, pastilles de Vichy, anis de Flavigny, nougat en éclairs, terrines en cassoulets aux manchons de canard, rillettes de canard, terrine de Campagne aux cepes, saucisson d’Archeche, terrine de foie de volaille aux raisins, limonades rosé, citron et fleur d’oranger maar natuurlijk ook verrukkelijke wijnen en... en... enfin: une grande variété de produits artisanaux de qualité!

U weet niet...? Misschien is dan toch die Franse les iets voor u, de docenten van Alliance Française geven ook privés bij Chez Nicolle, met als extraatje een proeverij. U kunt hier overigens ook verrukkelijk lunchen, had ik dat al verteld? Een Frans rondje in het Haagse quartier, iets om iedere week te doen!

BEZOEK HET PARELTJE VAN DEN HAAG

VAN ONTBIJT, QUICK LUNCH TOT UITGEBREID TAFELN MET VRIENDEN, FAMILIE OF COLLEGA'S!

Bent u op zoek naar de ideale locatie voor uw ontbijt, zakenlunch, vriendinnen high tea of diner? Bij Restaurant Pearl is het elke minuut genieten, of u nu veel of weinig tijd heeft.

Van een ruime keuze bij het smakelijke ontbijt-buffet, tot aan luxe sandwiches, gezonde salades of een complete verwennerij van meerdere gangen. Allemaal schitterend tot in de details, net als onze locatie en de aankleding.

Neem alvast een voorproefje op: [Facebook.com/RestaurantPearl](https://www.facebook.com/RestaurantPearl)

TIP: Tijdens de wintermaanden kunt bij onze burens van bar SPARK op het winterterras marshmallows branden bij de vuurkorven en genieten van heerlijke glühwein!

RESERVEER VIA RESTAURANT.PEARL@HILTON.COM
ZEESTRAAT 35 | 070 710 7025 | WWW.RESTAURANTPEARL.COM

TIWET

Creative Marketing

social media

marketing

projects & events

Twiet Creative Marketing is een bureau op het gebied van social media, vormgeving, communicatie & marketing. Twiet zet social media campagnes op, verzorgt vormgeving, organiseert activiteiten, beheert en redigeert websites en zet ludieke marketingtechnieken in om optimale aandacht te genereren voor je bedrijf, evenement of dienst.

Ook geeft Twiet les aan bedrijven die meer uit hun bedrijfspagina op Facebook of Twitter willen halen. Wil je net als Marleen social mediales?

Twiet Creative Marketing | Prinsestraat 53
info@twiet.nu | 06 42 27 63 22
www.twietcreativemarketing.nl

'De dames van Twiet hebben mij geholpen met mijn ontdekkingsreis door Facebook. Dankzij Twiet weet ik mijn galerie nu ook online te profileren.'

- Marleen Guthschmidt -

OPEN 7 DAYS A WEEK | KITCHEN OPEN TILL 22.30 HRS.
NOBELSTRAAT 13 | RESERVATIONS 070 345 40 17 | WWW.IL-SENSO.NL

pilastervormige wangstukken met Jonische kapitelen. In de schouw zit een tegel-tableau met tegels uit de 17de en 18de eeuw. Verder zijn in de opkamer ingelegde ebbenhouten paneeltjes en een kroonlijst met gesneden maskerkoppen te bewonderen, alles uit de eerste helft van de 17de eeuw. De winkelbetimmering met kasten dateert uit het midden van de 19de eeuw... Oh, oude tijd, oh mooie oude tijd!

Maar er is nóg iets bijzonders over dit pand te vertellen. De weduwe Stam, geboren

A.J. Liernur', had hier een zaak in schildersbenodigdheden die alom bekend was in de Haagse artistieke kringen. De schilder Breitner, die bij Siebenhaar aan Juffrouw Idastraat 16 een atelier had, deed hier zijn inkopen en toen hij in 1882 samenwerkte met Vincent van Gogh, wist ook die de winkel te vinden. Van Gogh schrijft: 'Ik heb bij Stam papier Ingres gevonden, eens zo dik als 't gewone, daar kan men wat meer op doen. Maar helaas is het wit.'

1 Met dank aan Helewis Berger en de heer Van Vliet.

Kranten vergelen, Herinneringen vergaan, Maar het Hofkwartier Blijft altijd bestaan.

Slenteren door de straatjes van het Hofkwartier terwijl u meandert door voorbije edities van het Hofkwartier? Dat kan. Uw krant is vanaf heden ook online te bewonderen – prachtig weergegeven op ieder scherm. Volg het beeldverhaal met uw mobiel in de hand of gebruik de zoekfunctie om artikelen over bijvoorbeeld restaurants en

winkels te vinden. Uw persoonlijke tour langs het heden en verleden van dit roemrijke stukje Den Haag, natuurlijk ook te volgen vanuit uw luie stoel.

Lees nu alle edities van het Hofkwartier online op www.hethofkwartier.nl

Prettige Feestdagen en een Gelukkig Nieuwjaar!

Restaurant La Basque Wereld Bites Nobelstraat 22	Espresso Perfetto Koffie en Apparaten Prinsestraat 47	Gould Kapsalon Oude Molstraat 14b
Rob Piepers Decorateur Juffrouw Idastraat 23	Restaura BØG Scandinavisch en Internationaal Prinsestraat 130	Wenn Kleding en meer... Prinsestraat 70
Mooi Wel Aparte mode voor vrouwen Torenstraat 112 10% korting bij inleveren van deze bon	Cees Hoek Juwelier Papestraat 18	Eye-D Opticien Prinsestraat 69
Boerenbroodjesland Belegde Broodjes Molenstraat 42	Berlage Kantoor & Kado Prinsestraat 1-3	Café Momfer de Mol Oude Molstraat 19
Van Prinse & Co Eten & Drinken Prinsestraat 134	City flowers Prinsestraat 25	Henk Bosman Bedden Prinsestraat 10 d Kerst Sale vanaf 13 december
Nizam Kapsalon Prinsestraat 56	Marcel Vermeulen Juwelier en Goudsmid Prinsestraat 5	Bewonersvereniging Hofkwartier hofkwartier.wordpress.com

• Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui > >

Gezien vanuit de Oude Mol

• Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui > <

Concrete Image store

En: 'Ik heb hedenavond de winkels afgelopen om het dikke Ingres, maar vruchteloos. Dun is er wel, maar het dikke of dubbele nergens meer. Ik heb indertijd van Stam alles genomen wat hij nog had & dat was heerlijk belegen.' Breitner en Van Gogh bestudeerden samen ondermeer de paarden en de volkse types op de zaterdagse aardappelmarkt in de Geest. Van Gogh noteerde: 'Krabbeltje van de aardappelmarkt [...] het gescharrel van arbeiders en vrouwen met manden die uit de schuit geladen worden, het is erg aardig om te zien [...]

Woonhuis dr. H.J.A.M. Schaepman

de beweging van zo'n scène en de typen van de luitjes.'

Het pand staat leeg, maar wat zou ik er graag eens een uurtje verblijven! Maar snel door naar de burens. Nummer 17 is gebouwd in 1682, de **Concrete Image Store** is er nu gevestigd. Op nummer 19 betrok ooit een paap², **dr. H.J.A.M. Schaepman**, de eerste verdieping bij de familie Van Doren, 'keurige mensen', zoals hij ze noemde.

² De schrijver Jules Perseyn schreef in 1927: 'En waar anders dan in de Papestraat kon een paap gaan wonen!'

Derrière les gerania, à mon (ét)age

> Valentijn van Koppenhagen

Zo zou de titel van mijn bijdrage aan dit Franse nummer kunnen luiden. Op leeftijd komend en vanachter de gerania de wereld beschouwend. Zo kennen de trouwe lezers mij ook. Grappig trouwens, ook de Fransen noemen de geraniums gewoon geraniums.

Rijke vijgenoogst in de Juffrouw Idastraat

De wereld beziend, valt mij dezer dagen op dat zowel Heineken als Unilever klagen over minder omzet in Europa en daar de slechte zomer de schuld van geven. Laat ik nu het idee hebben dat wij een fantastische zomer hebben gehad, vanaf maart was het mooi weer en heb ik heel veel buiten kunnen spelen. Alleen in augustus was het wat minder, een paar weken wat regen. Natuurlijk heb ik echt medelijden met deze wereldconcerns, maar is ‘een slechte zomer’ niet een al te eenvoudige smoes? Als alle Europeanen per zomer één flesje Heineken minder drinken, scheelt dat zomaar 500.000.000 flesjes! Kan gebeuren toch? En misschien hebben wij ook allemaal een Magnum minder gegeten?

Laat ik nu ook nog in mijn courant (25-10-2014) lezen dat zowel McDonald’s als Coca-Cola het moeilijk hebben. Daarmee bedoelen ze dat ze minder winst maken, niet dat ze opeens grote verliezen lijden. Medelijden hebben hoeft dus echt niet. Dus, heel misschien, peut-être, is er iets aan het veranderen: lopen we niet meer met z’n allen naar de allergrootsten. Gaan we op zoek naar bescheidener merken. Misschien iets kleinschaliger, af en toe iets ambachtelijks.

Soms zelfs eigengemaakt. Mijn dame, bijvoorbeeld, heeft dit jaar heerlijke jams gemaakt. Niets ten nadele van Hero, Bonne Maman enzovoort, maar mijn ontbijt is er wederom op vooruitgegaan! Heerlijk! Ik kan niet in de toekomst kijken en dus heb ik geen idee hoe de mensheid er over een eeuw voorstaat. Maar naar mijn idee is om te overleven in ieder geval nodig dat wij veel minder fossiele energie gaan gebruiken en producten van dichterbij gaan kopen. Zo wordt er ook steeds meer wijn in ons land gemaakt. De oplossingen zijn er wel, de uitvoering laat alleen nog ernstig te wensen over.

Maar op een leeftijd gekomen waarop anderen cynisch naar hun omgeving kijken (vroeger was alles beter), geeft het Hofkwartier aan mij een sprankje hoop: het zelfgebrouwen bier is de laatste toevoeging aan het rijke palet van winkels en mogelijkheden die wij hier huisvesten. De Hofkwartierse kleinschaligheid is ook voor anderen misschien toch iets om over na te denken?

Moge 2015 ons nog weer meer kleinschaligheid brengen!

Hoek Molenstraat / Prinsestraat

Prinsestraat 106

Dagelijkse Groenmarkt 19

Noordeinde 23

Genot voor het oog de vier mooiste torentjes

> Joop Nijssen

Als je rondwandelt door het Hofkwartier, loont het de moeite om af en toe ook even omhoog te kijken. Je ziet er mooie gevels, bijzondere ornamenten én een aantal prachtige torentjes. De vier mooiste heb ik voor deze krant vastgelegd. Een genot voor het oog!

Maar wat doe je in vredesnaam met zo’n torenkamertje? Veel meer dan een tafeltje en een stoel past er meestal niet in. Een inspirerende plek voor het schrijven van een meesterwerk? De ideale werkruimte voor een amateurmeteoroloog? In ieder geval spreken ze tot de verbeelding, deze kamertjes waar je het alledaagse kunt ontstijgen en je verheven kunt voelen boven het gewirwar van de stad. Fantasie of werkelijkheid? Ik ging op onderzoek uit en ontdekte dat in ieder geval een van deze vier torenkamers op een wel heel bijzondere wijze wordt gebruikt. Het prachtige pand op de hoek van de Molenstraat en de Prinsestraat, met de conisch gevormde torenkamer op de hoek, lijkt te zijn weggeplukt van de Parijse Boulevard

Hausmann. Maar zit er ook een Baudelaire met een kaarsje achter het ronde dakraampje te dichtten? Ik heb een aantal keer aangebeeld, tevergeefs, en de burens konden me ook niet vertellen wat er in dit torentje gebeurt. Maar er brandt in ieder geval regelmatig licht en er staat een groene plant voor het raam. Studentenhuisvesting, zo weet men mij bij de slijter op de begane grond te vertellen.

Op Prinsestraat 106, het pand waar tot voor kort op de benedenverdieping het Indonesisch restaurant Jimbaran was gevestigd, gaf ook niemand thuis. Maar volgens de burens maakt dit torentje, met een prachtig zinken dak erop, gewoon

deel uit van het appartement op de bovenste verdieping. Als de bewoner dit leest, en hij met ons wil delen hoe het torenkamertje is ingericht, wordt hij van harte uitgenodigd contact op te nemen met de redactie.

De statige witte torenkamer aan de Dagelijkse Groenmarkt, nummer 19, biedt een fraai uitzicht over het Hofkwartier. Van binnen is de sfeer er echter totaal anders. Sinds ruim een jaar zit hier de trendy sportschool TrainMore. De torenkamer grenst aan een groepsruimte, dus ja, wat doe je er dan mee? Het kamertje dient als opslagplaats voor matjes, gewichten en yogaballen.

Maar dan het torentje van Noordeinde 23, met dat typische groen-koperen dak. In zijn kledingzaak op de benedenverdieping vertelt de eigenaar trots dat in de torenkamer een grote ronde badkuip is aangelegd. Natuurlijk! Bij kaarslicht in een dampend bad met uitzicht over het hele Noordeinde. Als ik sindsdien voorbijloop of -fiets, kan ik een glimlach niet onderdrukken.

Jubileum bewonersvereniging Hofkwartier

Bezoek aan het Hofje van Wouw

Les frères de jeu de boules in de Paleistuin

• Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui > • • • • •

Schaepman was priester, dichter, hoofd-redacteur van het dagblad De Tijd en lid van de Tweede Kamer. In de gevel is een gedenksteen voor hem aangebracht. Nu vind je er de hippe **Manus Skateshop**.

Manus skateshop

Op nummer 21 verrees in 1898 een nieuw woon-winkelhuis van de hand van architect J.W. Bosboom, in hetzelfde jaar dat hij aan de overkant, op nummer 28, op de plek van een afgebroken 17de-eeuws huisje een pandje met houten kozijnen in renaissancestijl zou ontwerpen. **Get Stock**

staat er nu op het winkelraam. Op nummer 29, in het jarenvijftigpand waar nu de vele stoffen en fournituren van de **Boerenbonthal** liggen, zat ooit Boekhandel Watzet, die de opdrachtgever voor de bouw van dit gebouw was. Het laatste pand in de straat heeft een rondomgaande lijstgevel op de hoek van de Oude Molstraat. Dit zo fraai door Stadsherstel opgeknapte 17de-eeuwse pand is nu het thuis van **Pakhuis Kledingreparatie**. Aan de overkant, in een pand uit 1874, vindt u het gemoedelijke bruincafé **’t Hoekpandje**, dat eigenlijk niet aan de

Winkel van architect J.W. Bosboom

• Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui > • • • • •

Papestraat, maar aan de Oude Molstraat 13b ligt. We raden u echter aan om het café zeker niet over te slaan, de drie dartbanen zijn al jaren favoriet bij jong en oud. In **Lokaal Vredebreuk**, het trapje af op Papestraat 38, is 't het podium dat publiek trekt. Nummer 36 is het thuis van het knusse eetcafé **De Bok** en op nummer 32 was ooit, vanaf 1835, het koffiehuis Hof van Berlijn gevestigd. Hier is, op 1 februari 1905, de voetbalclub ADO opgericht. Nu zit er – al meer dan zestig jaar – **Muziekcafé De Paap**, de kraamkamer van

Voor Hagenaar en Hagenees

de Haagsche popmuziek. Golden Earring, Anouk, Kane, wie speelde hier niet!

Wel leuk om te weten is dat er ter hoogte van nummer 26 een doorgang naar de Annastraat was. In deze Queens Passage bevond zich halverwege een piepklein pleintje waaraan diverse winkeltjes waren gelegen, waaronder de platenzaak Fillmore Records. Nummer 30, **Libertijn**, is een leuke internationale kroeg waar je tot in de kleine uurtjes terecht kunt voor een steak, spareribs en ander stevigs.

Kraamkamer van Haagsche popmuziek

Gemeente Den Haag

Een parkeerplek in de
volautomatische autoberging
Noordwal-Veenkade

Rond april 2015 is de volautomatische autoberging onder de nieuwe gracht op de Noordwal-Veenkade klaar voor gebruik. Na een proefperiode van maximaal 6 maanden, wordt de autoberging in het najaar van 2015 definitief in gebruik genomen.

Voor zowel de proefperiode als de periode van definitief gebruik zoeken wij geïnteresseerden voor een plek in de autoberging. Een abonnement voor de autoberging is in de proefperiode gratis en kost vanaf het najaar 2015 rond de € 40,00 per maand voor bewoners en rond de € 250,00 per maand voor zakelijk gebruik.

Al voordat de proefperiode van start gaat, wordt de autoberging uitvoerig getest. De proefperiode is vooral bedoeld om de laatste puntjes op de i te zetten. Ook wordt gekeken of de auto's tijdens spitsuren inderdaad binnen de gestelde tijd in- en uitrijden. Bewoners en ondernemers kunnen tijdens deze periode kennis maken met het systeem en het bedieningsgemak ervan beoordelen.

Bij de toewijzing van plekken krijgen bewoners en ondernemers binnen een straal van 300 meter rond de autoberging voorrang.

Voldoet uw auto aan onderstaande voorwaarden en heeft u interesse?
Meld u dan aan op denhaag.nl/veenkade ('Autoberging Noordwal-Veenkade').

Maximale lengte: 5.30 meter
Maximale afstand tussen voor- en achteras: 3.15 meter
Maximale breedte: 2.15 meter
Maximaal gewicht: 2.500 kilo
Minimale bodemvrijheid: 10 cm

www.denhaag.nl/veenkade

C.H. Hoek
Juwelier

HOFKWARTIER • PAPESTRAAT 18 'S GRAVENHAGE
070 346 08 75 • CEES@JUWELIERHOEK.NL
WWW.JUWELIERHOEK.NL

Van Prinse & Co

Horas Simanullang & Wanda Wattendorff
• Prinsestraat 134 • 2513 CH Den Haag •
• www.vanprinseco.nl • t: 070-362 62 10 •

Op vertoon van deze advertentie
tweede kopje koffie gratis

• Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui > • • • • • >

Internationale kroeg

Potma Edelmetaal is gevestigd in het woon-winkelhuis op nummer 28. De voor-gevel uit 1898 is opgebouwd uit rijkgesneden hout en glas in 'meubelmakers neorenaissance stijl'. Er is nog een kelder met kruisgewelf uit 1658 aanwezig. Van het feestcafé **Flirt** op nummer 26 en **Extreme** op 24 komen we uit op 22, waar **Common Kin** zit. Dit 17de-eeuwse pand heeft een versoberde laat 19de-eeuwse pui, maar de drie vensters in de gevel vertonen nog de 17de-eeuwse segmentbogen met vijf natuurstenen sluitstenen.

Juwelier Cees Hoek

Juwelier C.H. Hoek huist op nummer 18 in een – net als nummer 16, waar **Turaç Tailor** is gevestigd – van oorsprong 17de-eeuws pand met een 19de-eeuwse winkelpui met kroonlijstje uit ongeveer 1900. Op nummer 16 zijn nog drie 17de-eeuwse muurankers te zien.

Via **Xcesory**, de winkel voor modeaccessoires, en **Lots of Goodies** met de leukste sjaals, LBD's en boho-belts, komen we aan bij **Studio Italia**, dé boetiek voor exclusieve outfits voor bruiloften, gala's en andere

• • • • • >

De droom van een terras aan de Lindegracht

Het Van Prinse- duo Horas & Wanda

> Jan Paul Bresser

Al vanaf het allereerste uur dat Horas en Wanda in de lente van 2011 de deuren openden van hun kleine witte brasserie aan het einde van de Prinsestraat, fietst Horas op zijn regenboogfietsje door het Hofkwartier. En zie je Wanda altijd opgewekt in de keuken alweer een nieuwe quiche bereiden. En vanaf de eerste dag staan er natuurlijk overal kookboeken. En straks is er als het gaat lukken het gedroomde terras aan de bomengracht aan de overkant. 'Het komt er echt wel hoor,' zegt Wanda.

Iedereen weet dat Horas en Wanda in Van Prinse & Co het constante koppel vormen. Ze zijn in alles op elkaar ingespeeld. Vullen elkaar in vloeiende harmonie aan. Vanaf het terras met de vrolijke oranje parasols tot aan de keuken achterin, waar het duo tovert met telkens nieuwe taarten en alweer een andere warme quiche. Of een bruine etalageboterham, waar twee vriendinnen aan een van de tafeltjes achterin plezier aan beleven.

Zo is het altijd. Open deur voor een stoet van vrienden, bekenden en vrolijke vaste klanten, die als gasten worden verwelkomd als in een huiskamer, met een muur vol plaatjes, kleine herinneringen, prinsportretjes en twee bijzondere schilderijen van Harry Wich. En weer een stapeltje nieuwe kookboeken! En niet te vergeten een groeiende verzameling brocante uit Frankrijk. Hij zegt het tegen mij, maar het is voor hun hele kleine grote wereld: 'Iedereen is gelijk voor ons.'

Altijd cappuccino
'Ha, Ineke en Jan Paul, kom binnen.' Wij zijn ook twee van die vaste gasten, Ineke en ik. Vanaf het begin. 'Altijd' cappuccino,' roept

Horas, weet Wanda. 'Met een spaatje. En natuurlijk jullie favoriete bosvruchtentaartje.' Ik lees er de krant, we kletsen en genieten van ons vaste morgenlooptje van om de hoek.

Horas vertelt me dat hij een ongelooflijke energie heeft en houdt van perfectie. Wanda is de heldere geest. Zij zorgt voor het overzicht. Ze houdt de administratie bij en zo ook de bestellingen. Samen struinen ze dagelijks hun leveranciers af op zoek naar hun favoriete gerechten. Van de super tot de eigen groenteboer en de warme bakker. Ze werken het liefst met biologische producten. Wanda stelt de kaart samen. Horas sjeest op zijn fietsje naar zijn vaste zaak en met zijn goede neus haalt hij de laatste ingrediënten bij elkaar. Meteen daarna staat het duo samen in de keuken voor het laatste kleurtje op de quiche. En stellen ze het menu van de dag vast. Het is hun beider liefde, passie en inspiratie.

Als het maar even kan, is Horas in het huis van zijn vriend Hans in Frankrijk. Dat is hun grote geluk samen. Het huis in het hoge noorden op het ruime platteland. 'Het is ons fijnste plekje,' zegt Horas. 'Ik voel me er echt

Wanda & Horas op zoek naar hun favoriete gerechten

buiten en kom er tot rust. Ik loop alle brocantes af en doe er mijn ideeën op.' Als je Wanda op Facebook volgt, dan weet je dat ze heel actief is met haar drie kinderen en haar vriend Joop. Veel leuke uitjes met elkaar en aan de foto's te zien is Wanda ook altijd op zoek naar vernieuwing van recepten. Dat is haar bevlogenheid.

We hebben het nog even over de jarenlange ellende en puinhoop voor de deur. De tragiek en wanhoop en het verlies voor alle winkels en zaken om ons heen. Het hield maar niet op. Maar gelukkig was het op een goede dag toch voorbij en liep er weer water in de gracht, waar bomen komen te staan en daaronder hun gedroomde terras.

Toekomstig terras aan de Lindegracht?

• Papestraat kerkbuurt met ambachtslieden en kooplui > • • • • • >

De leukste sjaals

feestelijke gelegenheden. Op nummer 8 zat voorheen Duizend Jaar Muziek, met een speciale collectie grammofoonplaten. Nu worden er luxe modeaccessoires tentoongesteld. Op nummer 6 ten slotte, behorend bij de Hoogstraat 38, vindt u nu de chique modezaak van **Fred van Wordragen**. Voorheen zat hier jarenlang Bodega Oporto. In deze wijnhandel voor de kieskeurige koper vond men ook Brusselse braadhoenders in gelei en eau de cologne, alsmede op regelmatige basis kleine groepjes of vriendenkringen van

Chique modezaak

letterkundigen en kunstenaars. Zo'n klein straatje, met zo veel grote verhalen! Ga er vooral eens kijken, in de Papestraat. Slenter er vooral eens doorheen, en wie weet... wat u hier ontdekt!

• • • • • >

Column

Achter op de Gouden Koets

Ik weet niet zo goed wat me vandaag overkomt. Ik ben vanmorgen door een hofdame aangekleed in een zwart glitterpakje met allemaal rood-wit-blauwe strikjes op mijn schouders. Ze kamde ook nog krullen in mijn haar. En toen schrok ik me toch echt een hoedje. Ze deed mij een soortement van zijden goudgeel kroontje op. Ik zag mezelf in haar zilveren spiegeltje, en vond mezelf meer een Franse hofjoker uit Parijs. Ik kon mijn lachen bijna niet inhouden, maar dat mocht natuurlijk niet.

Het is een en al extra streng protocol en ik zit op mijn ongemakkelijke buitenboordmuiltjes begrijpelijkerwijs niet in de Gouden Koets. Daar zitten de koning en de altijd beeldschone koningin naast elkaar. Ik mag gelukkig in een zwart koetsje vlak achter het koningspaar. Naast de opperstalmeester, als een opgedofte livreeier. Hij zit deftig naast me met van die Franse tressen en hij wuift minzaam. Ik zwaai vrolijk mee naar al die honderden mensen achter de dranghekken. Ze komen uit het hele land met oranje hoedjes en vlaggetjes. Ik wuif gewoon maar.

De ritmeester trekt zijn gezicht in een strenge plooi. Ik trek me er niks van aan. Ik wuif en wuif. We gaan langzaam de bocht om. Overal zwaaiende mensen. Bonte klederdrachten uit vele plaatsen. Ik weet echt niet wat ik zie. Het oranje-zonnetje is er ook bij. Het straalt hoog boven ons. Het kan niet op. Ik wuif tegen de zin van de stramme heer naast mij gewoon uitbundig door. Mijn eigen broer staat dansend en springend hard naar me te roepen, met een oranje vlaggetje. Hij ziet me echt! Het is een prachtige optocht naar het Binnenhof. Je gelooft je eigen ogen niet.

De Hofnar

Deel 10: Pastis – Restaurant, Bar en Pastille, Salle à manger

Pastis in Manhattan's meatpacking district

Het geheim van Frans

> Guus Boudenstein

Deze editie van uw krant geeft een Frans inkijkje in ons Hofkwartier. Voor Rita en mij dus een uitstekende gelegenheid om weer eens bij Pastis te dineren. Onze gastvrouw Annick ontvangt ons zeer hartelijk. Zodra we aan tafel zitten, krijgen we een glaasje Pineau des Charentes van het huis.

De kaart is en français, We kiezen voor foie gras maison, brioche tiede en coquilles St Jacques flambées au pastis met sauce champagne. Op advies van Annick met een glaasje wit uit het Rhônedal van de Viognierdruif. Het smaakt ons uitstekend. Ondertussen hebben we tijd om het leven door te nemen en in het bijzonder dat van het Hofkwartier. Ook komen er wat vragen op tafel, bijvoorbeeld: wat maakt Pastis nou eigenlijk zo Frans?

Wat is een Frans restaurant?

Het woord restaurant is afgeleid van het Franse woord 'restaurer', wat in het Nederlands restaureren (herstellen) betekent. In de 18de eeuw werd dit woord gebruikt om een plek aan te duiden waar je een krachtige vleesbouillon kon krijgen om aan te sterken. In 1765 is de huidige betekenis ontstaan in Parijs. Soepverkoper meneer Boulanger schreef op zijn uithangbord in Rue des Pouliiers de Latijnse tekst: Venite ad me omnes qui stomacho laboratis et ego vos restaurabo. In het Nederlands: komt tot mij allen die maagklachten hebben en ik zal u herstellen. Al snel daarna werd het woord 'restaurant' een algemene aanduiding voor een eethuis.

Wat maakt Pastis Frans?

Het karakter van Pastis is echt Frans met een vleugje nostalgie. Dat zit hem vooral in de details, de sfeer is oorspronkelijk. Alles klopt. Voor wie Parijs nog uit de vorige eeuw kent, ik denk met name aan de jaren 70 en 80, voelt het als een warm bad. Rick Vintges, ontwerper en eerste eigenaar, heeft het idee echter uit New York. Hij liet zich inspireren door de restaurants Pastis, Felix en Balthazar in Manhattan – veel Fransers dan de restaurants in Parijs.

Elk detail is ontworpen om er zo 'gewoon' mogelijk uit te zien. De uitstraling is Frans, maar bijna alles komt uit Nederland. Zo komen de kerkbanken bijvoorbeeld uit Noord-Holland. Veel is ook speciaal gemaakt, zoals de oude spiegel en de koperen armaturen. Rick is er goed in geslaagd om de juiste sfeer te creëren.

De bavette grillée sauce bordelaise en de confit de canard komen op tafel met een heerlijk glas GSM (grenache, merlot, sauvignon). We kunnen het niet laten toch een café en dessert te bestellen: tarte tatin en moelleux au chocolat. Het restaurant is alweer vijf jaar geleden overgenomen door Leander en Sylvia Geurst, maar het is en blijft een feest om bij Pastis en Pastille te mogen eten. Merci et à bientôt!

Hoffotograaf Piet Gispen aan de bar

Pastis

Oude Molstraat 57

T 070 363 3031

www.pastis.nl

Openingstijden Dinsdag t/m zondag vanaf 17.00 uur